

ALJANI OBKO- JENI NA BAS- KIŠKI FRONTI

adna letala nepresta-
no mešajo štrečno
fašistom

NARHISTI NAGA- JO V BARCELONI

Bilbao, Baska, Španija, 5. ma-
ja. — Baskijski brambovci so
raja udarili po fašistih s pro-
ektivno in precej olajšali pri-
na Bilbao. Miličniki iz Bas-
stanišli v past, v kateri so
delček ujeli več tisoč Itali-
v Bermeoju, z dinamitira-
mostu med Bermeojem in
pado. Zajeti Italijani so zdaj
rti od vseh strani, izvemši
morja, kar jim pa nič ne po-
ra, ker nimajo ladij. Glavna
stična sila se še vedno na-
16 milj južno od Bilbaoja,
njena v globelih med hribi,
Baskičani kontrolirajo
ne hribe naokoli.

Bilbaoško luko neprestano
hajajo angleški in francoski
niki, ki odvažajo ženske, o-
je in starce. Danes je bilo
eljahih 5000 otrok na Angle-

Madrid, 5. maja. — Letalska
a španske ljudske vlade, se-
eča iz 65 letal, je včeraj po-
z bombami fašistične fronte
panke na madridski fronti in
prila 5000 fašistov, ki so se
ali za nov napad zapadno od
a Casa de Campo. Vlado
vi zdaj odgovarjajo strel
tel fašističnim topovom, ki
ardirajo Madrid s hribov
dno in južno od mesta.

erignan, Francija, 5. maja. —
Barcelona je prišla vest,
se tamkaj uprli anarhisti
prizorili krvave izgrede. Ka-
nska vlada je izgrede potla-
Upor je izbruhnil, ko je
a avtonomne province Kata-
po nasvetu vlade v Valen-
reorganizirala poveljstvo ka-
nske armade na aragonski
ti.

ariz, 5. maja. — Dne 24. ma-
e svet snide svet Lige naro-
v Zenevi in na dnevnih red
e pritožba španske vlade pro-
aliji in Nemčiji. Španski zu-
i-minister Julio Alvarez del
e je obvestil tajništvo Lige,
a španska vlada dokumen-
ti dokazujejo, da je Musso-
e v marcu 1934 obljubil vo-
o pomoč nekim španskim
eralom, če začno vstajati — ne
i levičarjem, ker takrat jih
i bilo v vladi, marveč proti
ralni vladi Alejandra Lerrou-
katero je podpiral katoliški
a Gil Robles...

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

Domače vesti

Obisk

Chicago. — Gl. urad SNPJ in
uredništvo Prosvete sta zadnji
torek obiskala Frank in Jennie
Crepinšek iz Mulberryja, Kans.

Tavčarjeva se proti odvedbi
New York. — Frances Tav-
čar se na vso moč upira ekstra-
diciji v Californijo, kjer jo hoče
imeti sodišče v Los Angelesu. V
New York je prišla Marjorie
Fairchild, pomožna distriktna
pravdnica iz Los Angelesa, ki
akuša pregovoriti Tavčarjevo,
naj se poda in odide z njo v Los
Angeles, toda Tavčarjeva izjav-
lja, da zlepa ne gre in najela je
odvetnika, ki jo zagovarja. Izja-
vila je tudi, da bo vse poravnala,
kar dolguje v Los Angelesu —
ček za \$625 in zapadla poročstva
— in med svojimi prijatelji v
Californiji, ki baje jamčijo za
njo, je imenovala Uptona Sin-
clairja ter znane filmske igral-
ce: Charlie Chaplin, Paulette
Goddard, Greta Garbo, Ernst
Lubitsch in Marlene Dietrich.

(Ta vest je povzeta iz New York
Daily Mirrorja z dne 3. maja.)

Iz Clevelanda

Cleveland. — V bolnišnici je
umrla Antonija Peček, stara 63
let in rojena na Vrhih pri Krki
na Dolenjskem. Tu zapušča mo-
ža, tri sinove, tri hčere in brata.

Madrid, 5. maja. — Letalska
a španske ljudske vlade, se-
eča iz 65 letal, je včeraj po-
z bombami fašistične fronte
panke na madridski fronti in
prila 5000 fašistov, ki so se
ali za nov napad zapadno od
a Casa de Campo. Vlado
vi zdaj odgovarjajo strel
tel fašističnim topovom, ki
ardirajo Madrid s hribov
dno in južno od mesta.

erignan, Francija, 5. maja. —
Barcelona je prišla vest,
se tamkaj uprli anarhisti
prizorili krvave izgrede. Ka-
nska vlada je izgrede potla-
Upor je izbruhnil, ko je
a avtonomne province Kata-
po nasvetu vlade v Valen-
reorganizirala poveljstvo ka-
nske armade na aragonski
ti.

ariz, 5. maja. — Dne 24. ma-
e svet snide svet Lige naro-
v Zenevi in na dnevnih red
e pritožba španske vlade pro-
aliji in Nemčiji. Španski zu-
i-minister Julio Alvarez del
e je obvestil tajništvo Lige,
a španska vlada dokumen-
ti dokazujejo, da je Musso-
e v marcu 1934 obljubil vo-
o pomoč nekim španskim
eralom, če začno vstajati — ne
i levičarjem, ker takrat jih
i bilo v vladi, marveč proti
ralni vladi Alejandra Lerrou-
katero je podpiral katoliški
a Gil Robles...

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

Detroit, Mich. — Dokaz, da
delavci zdaj bolj zanimajo za
organizacije kakor kdaj prej, so
volitve v tovarnah Packard
Co., pri katerih so se de-
ci z 11.588 proti 2655 glaso-
izrekli za avtno unijo kot
predstavstvo pri kolektiv-
pogajanjih s kompanijo.
Kaj dni pred volitvami, ki so
vršile pod nadzorstvom u-
nikov federalnega razsodišča,
predsednik te kompanije iz-
il, "da bo presenečen, če bo
a zmaga." S tem je po-
al, da ne razume vrvenja da-
njega časa, ko se delavci na
eno organizirajo v svojih
jih. V unijskih krogih je
o veliko veselje, ko je bil na-
jem izid volitev v Packar-
dovarnah. Delavci v teh
arnah so imeli manj pritožb
v tovarnah drugih avtnih
panij. "Volitve so pokazale
da bojevo biti ameriški de-
i-reprezentirani po demo-
stičnih industrijskih unijah,"
izjavil glavni stan avtne u-
e, ko je bil naznanjen rezul-

lika zmaga avtne
unije v Detroitu

KRVAV SPOPAD V STAVKI FILM- SKIH DELAVCEV

Sest oseb težko ranjenih
v navalu na urad
unije

PLESKARJI ZAPRE- TILI Z BOJKOTOM

Hollywood, Cal., 5. maja. —
Stavka filmskih delavcev je več-
raj izzvala nasilja, ko je skupi-
na trideset mož udrla v urad u-
nije International Alliance of
Theatrical & Stage Employees in
silito pretepla ljudi, ki so se
nahajali v uradu. Sest oseb je
dobilo težke poškodbe in morali
so jih odpeljati v bolnišnico.

Napadaleci so razbili šipe v ok-
nih, stole in drugo pohištvo. Ta
unija se ni pridružila stavki film-
skih delavcev. Voditelji stavke
so izjavili, da napadaleci nimajo
nobenih zvez s filmsko industri-
jo, toda simpatizirajo z delavci,
ko so zastavkali, da izvojujejo
priznanje unije in zaprtje delav-
nice. Naval je bil uprizorjen, ko
so bili stavkarji informirani, da
je skupina ljudi prišla v urad
omenjene unije, da dobi uposli-
tev v filmski industriji in to
kljub stavki, ki so jo oklicale
unije, včlanjene v Federated
Motion Picture Crafts.

Nekaj ur prej so trije moški
in ena ženska udrla v lepoticar-
ski salon bratov Westmore, kjer
so razbili zrcala, pohištvo in raz-
rezali preproge. Lastniki pravi-
jo, da znaša škoda \$15.000.

Reprezentantje organizacije
filmskih igralcev so imeli včeraj
konferenco z uradniki filmskih
družb. Ta je zaprtila, da se bo
pridružila stavki filmskih delav-
cev, če ne bodo magnetje pri-
stali na njene zahteve glede zvi-
šanja plače in izboljšanja delov-
nih pogojev.

Unija pleskarjev, katere člani
so uposleni v filmskih delavni-
cah, je zdaj zaprtila s splošnim
bojkotom kinogledališč, ki kaže-
jo filme desetih filmskih družb,
katere so prizadete v stavki
filmskih delavcev.

Nasprotniki sede-
čih stavk dobili
državljanstvo

Kankakee, Ill., 5. maja. — O-
krožni sodnik W. R. Hunter je
včeraj podelil državljanstvo šest-
m stotim proslencem, ker so izjavili,
da ne odobravajo sedečih stavk.
Sodnik je dejal, da ne bi bili do-
bili državljanstva, če bi odobra-
vali take stavke. "Sedeče stavke
so neke vrste anarhija, ki je po
zakonu kazniva," je dejal sod-
nik proslencem. "Vlada, ki daje
državljanstvo, garantira tudi
lastninske pravice, katere mo-
raste vi braniti. Sedeče stavke

škodujejo narodu in so v kon-
fliktu z našimi pojmi vlade." Hunter
je dalje rekel, da sodi-
šče lahko odkloni državljan-
stvo vsakemu proslencu, če v svo-
jih odgovorih na stavišena vpra-
šanja izreče mnenje, ki bi doka-
zovalo, da proslenci ne bi mogli
biti dober ameriški državljan.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Sedeča stavka v no- gavičarski tovarni

Kompanija izposlovala
injunkcijo

Philadelphia, Pa. — (FP) —
V tovarni Aircraft Silk Hosiery
Mills je bila oklicana sedeča
stavka, ko je družba odklonila
zahteve glede zvišanja mezde in
skrajšanja delovnika. Kompani-
ja se je takoj zatekla k sodišču,
da dobi injunkcijo proti uniji in
izsili izpraznitev tovarne.

Okrožni sodnik Harry S. Mc-
Devitt, znan sovražnik organi-
ziranega delavstva, je takoj u-
godil kompaniji in izdal injunk-
cijo, katero pa nihče ne izjva.
Ta sodnik je pred šestimi leti
prišel v konflikt s federacijo no-
gavičarskih delavcev, ko je ta
vodila stavko v tukajšnjih to-
varnah. Izdal je injunkcijo, ki
je prepovedovala piketiranje in
vse druge stavkovne aktivnosti.

William Leder, uradnik noga-
vičarske unije, je dobil zagoto-
vilo od Lewisove organizacije
CIO, da bo podpirala sedečo stav-
karje pri Aircraft Hosiery Co.
Dalje je rekel, da bo njegova u-
nija organizirala velike delavske
demonstracije pred sodiščem, ko
se odpravi zaslišanje proti sede-
čim stavkarjem.

Marshall Hosiery Co. je tudi
izzvala stavko, ko je naznanila,
da bo ustavila obrat v svoji to-
varni v Philadelphiji in poslala
stroje v drugo tovarno v Fieda-
lu, Va.

Dve novi organiza-
ciji avtnih delavcev

Detroit, Mich. — Dve novi or-
ganizaciji — American Labor
League in Independent Em-
ployees Assn. — sta bili usta-
novljeni v Michiganu proti uni-
ji združenih avtnih delavcev. O-
be sta že vložili aplikaciji glede
inkorporiranja. Ameriška de-
lavska federacija in Odbor za
industrijsko organizacijo na-
sprotujeta inkorporiranju de-
lavske unije. Argument je, da
bi si unije lahko nprtile od-
škodninske tožbe v zvezi s stav-
kami, če bi bile inkorporirane.

Ameriška delavska liga išče čla-
ne med avtnimi delavci v De-
troitu. Zveza neodvisnih avtnih
delavcev pa je pričela z organi-
zatorično kampanjo v Flintu,
kjer ima korporacija General
Motors večje število tovarn.

Avtna unija pravi, da ima ve-
dno med delavci, ki delajo v
avtnih tovarnah v Flintu.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom Stojadi-
novičem in knezom Pavlom.
Goering je urgiral, naj poskri-
bita, da bo Jugoslavija tesno so-
delovala z Nemčijo in Italijo.

Belgrad, 5. maja. — Wilhelm
Goering, Hitlerjev minister avia-
cije, je dospel zadnjo soboto na
Bled, kjer je ostal do torka zve-
čer in konferiral z ministrskim
predsednikom dr. Milanom St

Cerkvena liga in katoliški novodealci

Katoliški novodealci, ki podpirajo Rooseveltove reforme, so nemalo v škripih.

Zadnje dni je stopila na plan Cerkvena liga, katere je napovedala neizprosno boj Rooseveltovi sodnijski reformi. Ta liga je dete burbonskih cerkvenjakov, organiziranih religij v Združenih državah (tu pridejo v poštev katoliška cerkev, protestantske sekte in židje). Zdi se, da ima višja katoliška duhovščina in laiki največ vpliva v tej Cerkveni ligi.

Kako se bodo zdaj obnašali katoliški novodealci? Kaj bodo rekli slovenski katoliški novodealci, ki so bili doslej naklonjeni Rooseveltu?

Priznati moramo, da so bili katoliški novodealci ob času zadnje predsedniške kampanje v veliki večini dosledni; niso hoteli odbežati za notoričnim detroitskim šarlatanom "fathom" Coughlinom, ki je vodil križarsko vojno proti Rooseveltu, nazivajoč ga "komunist" in "Antikrista". Volitve so pokazale, da je bila Coughlinova kampanja največji fiasko v zgodovini ameriškega katolištva. Ameriški katoliški, med temi tudi veliko število slovenskih, so takrat demonstrirali, da se v političnih in gospodarskih zadevah ne puste vleči za nos od svoje duhovščine, pač pa lahko mislijo z lastnimi glavami. To velja predvsem za katoliške delavce in farmerje.

V tem primeru, ko stopa Cerkvena liga z ofenzivo proti reformi vrhovnega sodišča, pa pripravi neljuba preizkušnja. Voditelji lige namreč resno izjavljajo, da zdaj gre za — vero. Reforma vrhovnega sodišča, ki jo zahteva Roosevelt, ogroža versko svobodo!

V podrobnosti vprašanja, kje in na kakšen način postavlja Rooseveltova sodnijska reforma versko svobodo v nevarnost, se zdaj ne bomo spuščali. Dovolj je, če rečemo, da je to silno demagoška pretveza. Nikjer na svetu nimajo organizirane religije toliko svobode ko baš v Združenih državah. Z drugimi besedami, ki resnico bolj osvetljujejo: nikjer na svetu organizirane religije toliko ne zlorabljajo ustavno zajamčene svobode ko baš v Združenih državah!

Vprašanje, ki nas zanima, je: ali bodo katoliški novodealci, zlasti slovenski katoliški novodealci, spoznali novo burbonsko past, ki se jim nastavlja? Ali bodo spoznali, da je vera, ki je zdaj privlačena v politiko, le sentimentalna pretveza, katero namenjajo najreakcionarnejši burbonski krogi izrabiti za popularen, masen upor proti reformi vrhovnega sodišča?

Kako uničujejo šole

Nedolgo tega smo mimogrede omenili silno nasprotovanje katolicizma od javnih šol v Združenih državah ob času, ko je bil sistem javnega šolstva ustanovljen. Našo klerikalno propagando je to zabeležilo in zavečilo je, da so "brezbožne javne šole leglo zločincev". Koliko je na tem resnice, bi lahko povedal ravnatelj jetnišnice Sing Sing v New Yorku, ki drži verški rekord jetnikov, ampak danes nas bolj zanima nekaj drugega.

Sistem javnih šol v Chicagu je pod kontrolo katolikov, odkar je bil izvoljen Čeh Čermak za župana. Čermak je nasledil katoliški Irec Kelly in naravno je kontrola vseh mestnih ustanov prešla v roke katoliških politikov, ki so na zunaj znani kot zelo konservativni demokratje.

Znani napredni magazin The Forum je v svoji majski številki objavil dolg članek, kako školska šolska uprava vodi javne šole izza Čermaka. Avtor tega članka je Milton S. Mayer, bivši Hearstov reporter, ki je pa obrnil hrbet Hearstu. Javne šole vodijo na ta način, da jih sistematično uničujejo! Vsi člani šolskega odbora s člani mestne uprave vred pošiljajo otroke v privatne katoliške šole, javne šole so jim pa največji trn v peti. Odrpta obdolžitve je bila, da se to vrši na ukaz višje katoliške duhovščine v Chicagu; naj bo obdolžitev resnična ali ne, dejstva so dokaz, da se to vrši.

Pretežno jim je dala depresija, ki je enako zadela vse ustanove, ampak vse "varčevanje" mora iti na račun javnih šol. Tako so te šole oskubili, zadolžili in zmrevarili, da so danes k-

(Dolje v zadnji koloni)

Glasovi iz naselbin

Zanimivo poročilo

Bridgeport, O. — Slavje osemletnice društva 640 SNPJ 24. aprila je zelo dobro uspelo v vseh ozirih. Udeležba tako velika, da take ne pomnijo. Na predvečer so fantje in dekleta dvorano lepo okinali. Njihovo sodelovanje se je pokazalo tudi na slavlju. Bila je taka gneča, da se nisi mogel ganiti, kljub temu da je tisti večer neprenehoma deževalo. Nihče ni mislil, da spet preti povodenj, toda deževalo je kar naprej in v pondeljek so radijski oznanjevalci povedali, da je v Penni povodenj in voda dere naprej.

Torej spet povodenj! Napovedali so, da bo voda narasla na 45 čevljev nad normalo, kar se je tudi v sredo zgodilo; dosegla je višino 45 čevljev in 10 inčev. Vse nižine so bile poplavljenе in otok Wheeling je bil seveda spet ves pod vodo. S hriba se je videlo le eno samo veliko jezero, hiše pa so izgledale ko gosli na vodi. Poplava je prizadela spet tudi naše rojake v tujakšnji bližini, in to že CETRTIC v 15 mesecih! Povodenj je za dva dni ustavila ves obrat. Ko je pričela upadati, je upadala zelo počasi. Uničeni so vsi vrtni in polja, tako da bodo morali ponovno orati in sejati.

Čas je že, da se bi v Washingtonu končno zagnili ter pričeli z varnostnimi projekti za preprečenje povodnj. Toda govorijo in pišejo le takrat, kadar poplava prizadene ubogo ljudstvo, potem pa je spet vse tiho, kakor hitro voda upade. Škoda vlad ponovnih poplav je velika in ljudje mnogo prestanejo in pretrpijo.

O poplavni situaciji se je razpravljalo na redni seji društva št. 13 SNPJ dne 2. maja. Prizadeti so se pritoževali, da jih vselej Rdeči križ pri delitvi podpore ali pomoči preze. Vselej tega je bilo sklenjeno, da se apelira na gl. urad SNPJ, da v slučaju ponovne poplavne katastrofe pomaga prizadetim članom direktno, ne pa prispevati v sklad Rdečega križa, kakor zadnjič, od katere vsote ni prizadeto članstvo prejelo niti centa. V mnogih slučajih ravna jo prizadeti kakor se bi iz njih norce brili, kar pač srd prizadetih še poveča.

Nadalje se je na isti seji razpravljalo o lemontski brošuri. Naši straži, ki je bila razposlana našim članom oziroma društvenim uradnikom in delegatom. Naše društvo tako početje najstrožje obsoja, tako tudi obsoja početje Johna Lokarja. Društvo št. 13 SNPJ je eno največjih v tem okrožju in tudi eno najstarejših ter se vedno ravna in zavzema za in po principih SNPJ. Naše društvo stoji za stališčem Prosvete. Nadalje je naše društvo dalo svojem delegatu nalogo, da deluje na tem, da ne bo v bodoče v gl. uradu SNPJ uradnikov, ki bodo pomagali našim največjim sovražnikom, da bodo širili sovražstvo in prepire pri SNPJ. Dalje, da delegat deluje, da pridejo v gl. urad možje, ki bodo trdno stali za principu SNPJ. Obenem se tudi apelira na vso delegacijo, da dela v istem smislu. Reakcija naj ostane v mejah svojega območja, kamor spada. SNPJ je bila ustanovljena na delavskih in svobodnomiselnih principih, zato pa je največja dolžnost članstva in gl. odbora, da te principe ščitimo in branimo, ne pa obratno, da jih bi podirali, kakor dela br. J. Lokar! Pomnite, da si je tista Straža iz Lemonta oziroma tisti pat. J. Lokarja za vzor člana SNPJ in njegove besede tudi citira! Vsek član in vsaka članica SNPJ mora spregledati in videti, kaj tiči v ozadju. Koliko prostora se je pred leti v Prosveti porabilo proti tistim, kateri imajo danes Lokarja za svoj vzor, baš iz iste hiše, iz katere prihaja on. In danes?

Zbudite se, delegatje in delegatnje! Napravite SNPJ in Prosveto to, kar morata biti! Storite svojo delavsko dolžnost, storite dolžnost pionirjev-ustanoviteljev SNPJ! Naredite enkrat za vselej konec Intrigam proti SNPJ, sicer bomo obsodili vas, da bo pomnila naša zgodovina! Proč z Našo stražo! Naj živi delavski duh v največji slovenski delavski podporni organizaciji in njen dnevnik! Dol s ščuvanjem! To je raketirsko delo! Naj živi naša delavska sloga, ki bo v korist SNPJ in delavskemu gibanju v splošnem!

Ako bo delegacija izvršila in izpolnila svojo dolžnost ter sprejela zaključke na podanih principih, bo storila svojo dolžnost, katere ji je bila kot delegaciji poverjena od članstva SNPJ. Nobena Straža ne bo ukazovala, kako naj se vodi SNPJ! Mi sami smo dovolj zmogni to delo izvršiti! Roke proč od našega dela in od naše SNPJ! To naj bo naša stalno geslo!

O vsem tem se je razpravljalo in sklepalo na redni seji društva št. 13 SNPJ dne 2. maja. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno!

Kakor že omenjeno v prvih odstavkih tega dopisa, nas je spet obiskala poplava, in to baš pred proslavo Prvega maja, ki jo je aranžiral klub št. 11 JSZ. Vselej tega igralci niso mogli k glavnim vajam, kajti pot, ki vodi k dvoran, je bila pod vodo. Voda je upadla šele na večer pred prireditvijo. Skrbelo nas je, če bo šla tudi naša proslava po vodi. Imeli pa smo tudi več drugih neprilic v igro. Izkazalo pa se je baš obratno. Imeli smo lep dan, kakor nalašč za prvomajsko proslavo. Ljudje so pričeli prihajati in nastopil je čas začetka. Zopet zapreka zbolel je eden naših igralcev. Šli smo ponj in fant (Henry Potnik) se je okorajžil ter izvršil svojo nalogo. Program se je pričel z majhno zamudo, ljudi pa je bilo izredno mnogo, da je bila dvorana polna občinstva. Nikdar si nisem predstavljaj, da bo vse uspelo tako lepo, kajti zaprek smo imeli nič koliko. Ves spored je šel urno naprej. Potem je bila prosta zabava in ples. Dvorana je bila mnogo premajhna. Videli si ljudi iz Sharona, Yukona, Moon Ru- (Jerale z vso družino). Čvelbar ga zna imenitno lomiti, je pravi tip humorista. Obiskal me je tudi na domu in rekel, da sem z ozirom na pijačo pri bari podobno Barbiču. (Morda se bo stvar še obrnila, kaj se ve?) Naša okolica se mu je dopadla, gotovo pa se mu ne bi v sredo, ker bi moral k nam s čolnom. Dalje so bile reprezentirane naselbine Piney Fork, Neffa, Glencoe, Maynard. Slanovec nas ne pozabi, tako tudi ne Nace, Završnik, Zajčevi in Mauri iz Neffa, Albina Kravanja pa tudi ne. Belaire in Shady Side: Pavlinich in Vuselich; Elm Grove. Mladi Victor Hribar, dalje Kosem, Krasovec in drugi. Blain: Glogovšek, Plovcar, Koželj, Mihelčič in drugi.

Rečem vam, da so prišli posetniki resnično od blizu in daleč. Dvorana je bila tako nabita občinstva, da klub št. 11 še nikdar v svoji zgodovini ni imel take udeležbe. V imenu kluba se vsem skupaj najiskrenejše zahvaljujem! Kobler je na primer dejal, da se mu je program zelo dopadel in zabaval se je, tako tudi vsi drugi. Vsem se je dopadel spored in tudi godba. Glavno je, da se zadovoljijo večina. To smo skušali storiti in uspelo nam je. Prvi maj je bil res lep dan in nam se je posrečilo, da smo ga praznovali na izredno lep način. Naša prireditve je imela mednarodni značaj, kajti zastopane so bile razne narodnosti. Med nami je bil tudi Škof in pa Košenina.

Sedaj pa moramo spet pričeti z agitacijskim delom. Vselej tega se pozivajo vsi člani kluba št. 11 JSZ, da se gotovo udeležijo redne mesečne seje v nedeljo dne 16. maja ob 10. dopoldne. Rešiti moramo več važnih stvari, med temi par zelo resnih, ker se tičejo direktno našega kluba. Ne pozabite tega vabila, ki je zelo važnega pomena, kajti lahko pride do slabih posledic, ako ne boste navzoči.

Joseph Snoy, 13.

Vladimir Copić

New York, N. Y. — Dne 30. aprila je tujakšnji New York Evening Post objavil vest od svojega posebnega poročevalca Georga Seldesa, ki se mudi na španski fronti, da se je razgovarjal z brigadnim generalom Vladimirem Copićem, ki poveljuje mednarodni brigadi na lojalistični strani. Ker vem, da bo zanimalo čitatelje Prosvete izvedeti par podrobnosti o Vladimiru Copiću, jih bom tu na kratko navedel.

Vladimir Copić se je rodil v Senju, hrvaško Primorje, okrog leta 1890. Ljudsko šolo in gimnazijo je dovršil v Senju, nakar se je vpisal in absolviral modroslovje na zagrebškem vseučilišču. Pri volitvah leta 1921 je bil izvoljen za narodnega poslanca v ustavotvorno skupščino. Leta 1925 je bil aretirani in zaprt kot vodja komunistov, a kmalu se mu je posrečilo pobegniti v Moskvo, kjer je bil nameščen kot učitelj.

Vladimirjev oče je bil čevljar in cerkoven ali mežnar senjske pravoslavne cerkve. Njegova mati je bila katoličanka. Oba roditelja sta bila rojena v Senju. Iz takega zakona so otroci moglega spola pravoslavne in otroci ženskega spola pa katoliške veroizpovedi. V družini je bilo pet sinov in tri hčere.

Te podatke imam iz osebnega poznanja, kajti Vladimir je bil moj sošolec na gimnaziji v Senju in moja žena je z njim v daljnem sorodstvu.

Ivan Mladinec.

Dolar jim je Bog!

Crested Butte, Colo. — Dne 29. marca sem se odpravil v Trinidad po opravkih. Na postaji sem srečal Matta Savorno in njegovo soprogo, ki sta bila namenjena na pogreb Matovega bratrance Toneta Gornika v Pueblo. Pogreba sem se udeležil tudi jaz. Ko sem prišel k pokojni-kovi sestre Mrs. Jaklich, je povedala, da je župnik Ciril Zupan odredel pokop, ker mu ni hotela dati \$50, ki jih je zahteval za pogreb. "Toliko mu pa že ne dam," je dejal Jaklicheva. Pokojni Tony je bil pokopan po civilnih obredih ob veliki udeležbi puebskih rojakov. Bil je član JSKJ in sočlani so se od njega poslovili uradno. To so vam Kristovski namestniki, kakršen je Ciril Zupan! Dolar je njihov Bog! Naj omenim, da je več članov društva 397 SNPJ prejelo knji-

Slika kaže detektiva Yale & Towne Co. v Detroitu, ko grozi s količkom stavkarja.

lepo naša straža iz Lemonta, ki so jo izdali in razposlali tamkajšnji patri. Potrebno je, da se tem lenuhom poštno odgovori, kajti vsak član naše jednote dobro ve, da ima veliko več svobode pri SNPJ kakor pri kateri drugi slovenski jednoti!

John Sukle.

Stavkarji vztrajajo

Pittsburgh, Pa. — V tovarni P. McGraw Wool Co. je uposlenih dosti Slovencev, med njimi tudi več članov SNPJ. Pred velikonočjo so bili aktivni za industrijsko unijo CIO. V četrtek so se delali, ko so dne 29. marca prišli na delo, so videli na glavnih vratih napis, ki jim je naznanil, da je tovarna do nadaljnjega obvestila zaprta. Seveda so delavci takoj spoznali trikotno pikteto, ki je na delu dan in noč, obenem pa dokončali z organiziranjem še ostalih delavcev. Danes je že 98% delavcev v uniji. Vseh delavcev in delavk je 497. S prostovoljnimi prispevki unijskih članov in drugih so si postavili kuhinjo za člane, ki so na piketni straži; podnevi piketirajo ženske, ponoči pa moški. Če se sodi po njihovem skupnem nastupu in solidarnosti, se lahko reče, da jim je zmaga zagotovljena. Vprašanje je le, kdaj bo minila ošabnost gospode, kateri odločajo pri tej družbi. Dotična kompanija ima dve tovarni; v eni delajo ženske in v drugi moški. V aktivnostih se ženske še posebej odlikujejo. Stavka mirno poteka. (Te informacije mi je dal br. Jos. Verhovšek.)

John Ban, 118.

Pomladni koncerti

Chicago, Ill. — V nedeljo 25. aprila je moški zbor Prešerna priredil svoj redni pomladanski koncert z igro. Prijatelji petja in našega zbora so se številno odzvali našemu vabilu in dvorano SNPJ do zadnjega kotička napolnili. Pevci Prešerna se vam iskreno zahvaljujejo za poset. Bodite prepričani, da boste v bodoče prav tako zadovoljni z našimi sporedi, ako ne še bolj. Kajti pevci imajo le takrat veselje do petja in učenja, ako vidijo, da jih občinstvo podpira.

V nedeljo 9. maja pa se odpeljemo v sosednji Waukegan, kjer se bomo udeležili pevke manifestacije. Zbor Prešerna se je vselej rad odzval vsakemu vabilu, kajti obstanek nam je zagotovljen le takrat, ako bomo sodelovali v bratski slogi.

Dne 23. maja pa bomo sodelovali na koncertu najstarejšega slovenskega zbora v prostranem Chicagu, namreč na koncertu zbora Slovan v So. Chicagu. Prešernov dramski odsek bo na Slovanovo željo uprizoril enodejansko šaloigro "Ne kliči vraga". Prijatelji petja in Slovana ste vabljeni, da posetite tudi njihovo prireditve!

Član Prešerna.

Večerinka kluba SDD

Detroit, Mich. — Ženski ali gospodinjaki klub Slovenskega delavskega doma priredi večerinko v soboto, dne 15. maja, v domovih prostorih na 487 S. Liver- nois ave. Vstopnina je prosta. Rojaki, nikar ne zamudite te prilike, kajti nudilo se vam bo obilo veselja in zabave! Naš klub bo akrel za dobro potrebo v jedaci in pijači. Za ples bo igrala najboljša slovenska godba, ki bo izvajala domače in ameriške komade. Obljubljamo vam, da bo zabave dovolj za stare in mlade. Uljudno ste vabljeni, da se udeležite v velikem številu. Prijeljte tudi svoje prijatelje ter znance s seboj, da bo več zabave. To bo gotovo naša poslednja veselica v tej sezoni, predno gremo piknikovat v prosto naravo. Zato pa na veselo svidenje 15. maja v SDD!

Mary Tehovnik, 518.

S pota

Chicago, Ill. — Zadnjič sem priporočal delegaciji enajste konvencije SNPJ, ki se bo vršila v Clevelandu, da deluje za ponovno izvolitev starih odbor- nikov, nisem pa povedal zakaj. V času krize, na primer, je najboljša, da vodijo jednote izkušeni odborniki, kajti nihče ne ve, kdaj nas spet obišče blagoslov

(Dolje na 3. strani)

Pasja logika

Pritožimo se v Moskvo!

Tone Rešta, član društva Sv. Gervazija Protazija št. 800 Katoliške narodne zveze, dolgo časa tuhtal, kam bi poslal pritožbo na kancelarju svoje zveze. Vprašal je ženo: "Misliš, stara, komu in kam bi poslal pritožbo?" "Zmori praviš, da sem bedasta, da sem in tako dalje — čemu me zdaj vprašuješ?" "Najbolj kočljivi zadevi?" je odgovorila žena.

Tone Rešta je stopil h Krstu, najmočnejšemu članu društva Sv. Gervazija in Protazija. Kam in komu naj pošlje pritožbo?

Krst je založil sveč ek in modroval: "Vprašanje je, kaj bi ti rad dosegel. Če iščeš pritožbo delaj po pravih Katoliške narodne zveze, se pa rad zneš in če ti je za tem, da se ti pritožba raznese po vsem svetu, tedaj je na dom stranke, katero naša Katoliška narodna zveza najbolj sovraži. V tem slučaju pošlji jo pritožbo naravnost v Moskvo..."

Tone Rešta je poslal svojo pritožbo v Moskvo.

CIO in kardinal

Komunisti v Moskvi so pohvalili CIO, slovo industrijsko organizacijo v Združenih državah. Kaj to pomeni?

Kaj pomeni! Komunisti ne bodo hvalili kaj, kar jim ne služi... Pomeni torej, da wisov CIO jedra v komunizem! Bog se usmili!

Komunisti v Belgiji so pohvalili kardinala nadškofa v Malinesu. Kaj to pomeni? Hm, kaj pomeni! Komunisti ne bodo hvalili kaj, kar jim ne služi... Pomeni torej belgijski kardinal in nadškof jedra v komunizem! Bog se ga usmili!

Pater Jeremija je "informiral" verniki

Pater Jeremija: "Ker je za vsakega do vernika smrten greh, ako čita Prosveto, dinaki list, Proletarca, Enakopravnost in predek, bom vam zdaj jaz — ki mi je Bog volil, da lahko te liste čitam brez greha — vedal, kaj pišejo. Čujte torej, dragi kristi Prosvete piše vsak dan na vseh starih straneh ob sredah pa na osmih, da ste vi norci in čugarji, tatovi in roparji... Vidite, taka peklenska kača! Mladinski list piše Boga lo začetnico in prinaša vsak mesec največji njarije o menihih in nunah... Vidite, tak je klenski evangelij! Enakopravnost piše dnevno, da ste vi katoliški možje krivi, bila sedem let depresija... In tako dalje, tim vas pri vseh svetnikih in svetnicah ne čitate teh listov! Samo mene poslušajte! Jaz vam vse prav povem... Prihodnji spet povem, kaj bodo pisali. Jaz vem, kaj pisali čez šest mesecev!"

Kazen božja na obeh koncih...

Kadar je v Mehiki potres, je tega krivi hiška vlada, ki je zaprla cerkve. Pred kratkim so verniki sami odprli cerkev in prišlo je toliko vernikov, da podri pod pod njimi — in spet je bila brezverska mehiška vlada, ki je pustila ke v cerkev...

Mleko razstruplja kavo

Izločevalno delo obisti se po črni kavi poveča. Na arcu opazujemo po večjih nah črne kave sprva počasnejši utrip, ki tem pospeši in postane nereden. V splošnem, da se kvarni učinek kave po določeno tako majhnih količin mleka bistveno zmanjša.

S tem vprašanjem se je bavil praški kolog dr. E. Starkenstein. Ugotovil je, da stoji po mlečni kavi v resnici ne vršijo močnega izločevalnega dela kakor po črni kavi. Do istih zaključkov so prišli tudi poskovanjhi na dunajski prvi medicinski in liški kliniki. Potrditi so mogli ljudsko nje, da mleko razstruplja kavo. Napravili manj nego 200 poskusov, ki so dali vs rezultat. Kdor rad in pogosto pije črno torej dobro stori, če ji primeša nekoliko pelj mleka. Kava s toľčeno smetano pa novih raziskovanjih naravnost higienično vilo.

Zenska — moški — ženska

Na zadnji seji dunajske zdravniške je poročal prof. Novak o čudnem spremembe spola.

Neka ženska, ki šteje danes 34 let, se je vijala do 20. leta popolnoma normalno in v ničemer razlikovala od drugih žensk. Tedaj pa se je na zunaj počasi spreminjala. Dobila je brado kakor moški, tako da se je rala vsak dan briti. Glas ji je postal gro in moški, mišičje na rokah se ji je razvijalo kor moškemu. Ko so jo temeljito preiskali, odkrili, da ima na jajčniku veliko obojestransko spolno tkivo. Kakšne vrste naj bi bila ta oteklina, znanaj spet odločno spreminjati, postajajo spet prava ženska, tako da se je po nekaj mesecih v ničemer več ni razlikovala od drugih žensk. Zdravniki si sedaj bejijo glavo, so prav za prav vzroki teh čudnih pojavov.

(Dolje iz prve kolone.)

maj se okostje. Se nekaj let naj tako zapre in javne šole v Chicagu bo treba zapreti. Naši klerikanci so lahko srečni. Vse činskega vala v Chicagu izginja!

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

AMOMOR DVEH ZALJUB- LENCEV

ustrelil s karabinko, se-
be z revolverjem

torek dne 20. aprila je neki
vec, ki je nabiral dračje po
jih na ljubljanskem polju
letališča, našel ob neki
dvoje trupel: pod smre-
ke ležalo mrtvo mlado dekle,
ki imela nogah pa je ležal m-
ljenik. Ob obeh trup-
podnarednik. Ob obeh trup-
ležalo dvoje orožij: kara-
in revolver. Bilo je očitno,
re za samomor.

izvedbe so dognale, da gre
3 letno Francisko Hribarje-
Ljubljane in 23 letnega
narednika Ivana Lamberta,
je služil pri kolesarskem ba-
vstvu v Ljubljani, a je po ro-
ju Vojvodine. Hribarjeva je
hčerka prodajalke Hribar-
ki ima stalnico na ljub-
škem trgu. Hčerka Francka
podnarednika materi in bratu,
nekaj mesece pa se je na
veselici v Šiški seznanila s
narednikom Lambertom ter
se močno zaljubila drug v
druga. Lambert je po vsej sko-
paski dan hodil s Franco na
mesto, čeprav se je dekletu
upirala ter ljubezni. Ni
lo všeč, da si je lepo dekle
za njo podnarednika,
ne bo mogel kmalu nuditi
na in bo šele z leti prišel do
ki bi bila zadostna za
mo družinsko življenje.
rie je prav zaradi tega n-
ovanja na eni strani in ve-
ljubezni na drugi strani pri-
lo samomora iz obupa.

torek zjutraj je mati kot
avadi odšla na trg, kjer ima
ko. Opoldne hčerka ni pri-
kosila kot po navadi, če-
se je mati čudila. Ko je
er prišla domov, ni našla
se doma. Ko je tudi ponoči
lo, je začela hčerko iskati
mestu vsa obupana. Nasled-
na pa je zvedela, da je šla
tom v smrt.

narednik je prišel proti več-
Franki ter sta odšla na
od proti ljubljanskemu po-
mrak. Blizu letališča sta
v borbi ter se okrog de-
poslovala ob življenja. Ker
di deblo smreke, pod ka-
so našli trupli, ranjeno od
s, domnevajo, da sta samo-
izvršila takole: dekle se je
vilo k smreki, fant pa ji je
vil karabinko na srce in
il. Kroglja je šla dekletu
srce in skozi deblo. Bila je
u mrtva. Nato je podnared-
gnal iz revolverja krogljo
v prsi. Oba strela sta bila
in v nekaj minutah sta
avela.

poti v porodnišnico umrla.
krajni zdravnik in Radečah
poti 30 letno ženo brezpo-
delavca, Francisko Pro-
iz Svibnega pod Kumom v
nsko porodnišnico, ker je
vil, da bo porod komplici-
ko pa so ljubljanski reševal-
lali bolnico s postaje v po-
nico, je med prevozom u-
zaradi komplikacij ob pri-
nem porodu. Ženino trup-
prepeljali v mrtvašnico
v Kristofu.

eracija sga. — Na zagreb-
niki so te dni operirali ne-
na srce. Uradnik Barilar iz
lišča na Brestovcu je bil
ancev napaden. Zabodli so
naravnost v srce. Urad-
tako prepeljali na klini-
er se je univ. docent dr.
odločil, da mu srce zašije.
ija je trajala tri četrti u-
je prav za prav uspeša. O-
tec je vse prenesel pogum-
stanje se mu je po opera-
dno zboljšavalo. Toda čez
ur so nastopile kompika-
Barilar je umrl.

ka mladostnih zaljubljen-
starosti. — S Hrvaškega
o zanimivi poroki, ki se
šila v Stari Gradski, a se
končala s smrtjo novopo-
ga moža. Poročila sta se
ni Stipa Katanić in 68 let-
ka Garlandinovičeva. Ta
a se imela rada že v zro-
dosti, toda njuni starši so
nasprotovali ter so svoja
troka poročili po svojem
rku. Ko pa je zdaj Kata-

niču umrla žena in je bila tudi
Julka že nekaj let vdova, sta se
odločila za poroko, da vsaj na
pozno starost uresničila mladost-
ne želje. Poročila sta se, toda po
poroki je Katanića pač od raz-
burjenja in veselja zadela kap
in je umrl v naročju svoje prilet-
ne neveste-žene.

Skapin spet pred sodniki. —
Skapin je znan tržaški svetro-
vec, rojen v Ljubljani, pristojen
v Vipavo in italijanski držav-
ljan, svoje življenje pa živi med
Trstom in Ljubljano. V Ljublja-
ni izvrši nekaj vlovov in se vrne
v Trst, odkoder spet ob prvi pri-
liki pohiti v Slovenijo vamljat.
Če pa ga zaloti policija, mora
pred sodnike in v kaznilnico, po-
tem pa spet izgon v Trst in ti-
hotapska vrnitev z vlomilskim
orodjem. Od leta 1919 je Skapin
policiji dobro znani vlomilec in
pogosto je že moral pred sodni-
ke in v kaznilnico, kjer je odbil
vsega skupaj že nad 13 let! Pred
nekaj leti je prišel iz kaznilnice
in bil izgnan v Italijo, ker ni naš
državljan. Tamkaj so ga ob abe-
sinški vojni poslali v Abesinijo,
kjer je z avtomobili prevažal
strelivo in topove. Ko se je ran-
jen ali bolan vrnil na Vipavsko,
je pa spet snoval načrt, kako se
prethotapiti v Slovenijo in iz-
vršiti nekaj dobrih vlovov. Pred
mesece je z dvema pajdašema,
Portelljem in Crocejem, skušal
na skrivaj priti čez mejo. Por-
tellju in Skapinu je uspelo, Cro-
ceja pa so ujeli graničarji, ki so
nato obvestili ljubljansko poli-
cijo, da je prišel v državo slavn
Skapin s tovarišem Portelljem.
Ljubljanska policija je vedela,
da ima Skapin v Ljubljani tudi
svojo ljubico, ženo nekega de-
lavca, saj ji je ves čas pisal iz
Abesinije. Ker pa je bila policija
tudi obveščena, da je Skapin do-
bro oborožen ne le z vlomilskim
orodjem, ampak tudi z revolver-
ji, je morala policija ravnati pre-
cej previdno. Toda Skapina ni
mogla izslediti, pač pa so se za-
čeli pojavljati vlovil. Nazadnje
so ju zalotili, ko sta vlomila v
čevljarsko delavnico na Dunaj-
ski cesti, toda Skapin je zbežal,
Portellja so prijeli. Nekaj dni
nato pa so prijeli tudi Skapina:
dobil je od stražnika strel v no-
go, šele nato se je udal. Zdj sta
stala Skapin in Portelli pred so-
dniki, mirna in ravnodušna, zave-
dajoč se, da spada to k njunemu
poklicu. Skapin je bil obsojen za-
radi poizkušene vlom v čev-
ljarsko delavnico na 3 leta in 10
dni robjne, pač z namenom, da
bi ga zboljšali, Portellja pa sa-
mo na 10 mesecev zapora in iz-
gon v Italijo za zmerom.

Aretirani intelektualci. —Zad-
nje dni je beograjska policija a-
retirala več znanih beograjskih
intelektualcev, pisateljev in pu-
blicitov, in sicer zaradi suma
komunistične propagande. Med
drugimi so bili aretirani: odvet-
nik Bora Prodanović, odvetnik
dr. Radoje Vukčević, književnik
in eden najboljših srbskih lite-
rarnih kritikov Milan Bogdano-
vić, zdravnik dr. Mijatović, čas-
nikar dr. Oton Krstanović itd.

Identificiran utopljenec. — O
utopljenku, ki so ga blizu Hotiča
potegnili iz Save že vsega raz-
padajočega, so ugotovili, da gre
za brzojavnega delavca Vinka
Kladvarja, ki je bil doma v Kres-
nicah. Pogrešali so ga že od je-
seni. Ko se je hotel prepeljati
čez močno naraslo Savo v čolnu,

se je čoln prevrnil in Kladvar je
utonil, ker ni znal plavati. Trup-
lo se je nato najbrže zapletlo v
vrbovje, da ga voda vse do zdaj
ni odnesla mnogo dalj kakor do
Hotiča. Utopljenca so spoznali le
po obleki, ker je obraz sam že vsa
razpadel.

Spopad z mitničarjem. — Od-
kar so priključili ljubljanski
mestni občini tudi predmestja, ki
so tvorila doslej samostojne ob-
čine, se je mitninska meja seve-
da tudi razmaknila prav do oko-
liških vasi, iz katerih vozijo v
mesto na prodaj to in ono. Kme-
tje pa skušajo tudi tihotapiti
blago v mesto, posebno žganje,
na katero je mitnina precej vi-
soka. Dolgo pa se že ni zgodilo,
da bi prišlo med tihotapci in mit-
ničarji do spopada in celo stre-
ljanja kakor te dni zvečer. Mit-
ničar zunaj Viča je opazil v temi
nekega moškega, ki je kakor vi-
njen šel proti mestu, na hrbtu
je imel nahrbtnik, v obeh rokah
pa je peljal po eno kolo. Ker ti-
hotapci po navadi zelo radi igra-
jo pianje in se tako nepregle-
dajo vtihotapijo v mesto, je po-
stal možakar mitničarju Prešer-
nu sumljiv, posebno še, ker je o-
pazil, da gre po travniku tudi
neka postava proti mestu. Zato
je poklical še drugega tovariša
in sta s kolesi ubrala za sum-
ljivcem. Eden od obeh sumlji-
vih možakarjev je s kolesom in
nahrbtnikom skočil v usahlo
strugo Gradašice ter zbežal v
temo, drugi pa se je postavil
mitničarju v bran in mu grozil,
da ga ubije. To je potrdilo sum,
da možakar tihotapi nekaj v me-
sto. Tihotapec je res planil na
mitničarja, ta pa je s strelom v
zrak opozoril tovariša, ki je za-
sledoval beguna. Ko sta se tih-
otapec in mitničar ruvala po tleh,
se je nenadoma sprožil revolver
in tihotapec je bil ranjen v če-
ljust, vendar je kljub rani po-
begnil proti mestu. Ker pa se
je moral zateči v bolnišnico, so
ga seveda takoj odkrili. Gre za
36 letnega posestnika Ivana Rož-
nika s Hruševca nad Dobrovo,
ki je tihotapil v mesto žganje.
Seveda bo moral iz bolnišnice v
zapor.

Komisija odkrila veliko bedo v Penni

Veliko število občin ban- krotiranih

Harrisburg, Pa. — (FP) —
Pennsylvanija je druga največ-
ja industrijska država in na
prvem mestu v proizvodnji pre-
moga. Izdelki, ki jih produci-
rajo industrije v tej državi na
leto, predstavljajo vrednost \$8,-
000,000,000, a kljub temu živo-
tari četrtina prebivalcev v veli-
ki revščini.

To je ugotovila posebna ko-
misija, katero je imenoval go-
verner George E. Earle in ka-
tera je proučevala položaj pre-
bivalcev. S svojim delom je
pričela pred 18 meseci in zdaj
je objavila poročilo o rezultatu
svoje študije.

Poročilo govori, da prevladuje
v nekaterih krajih države večja
revščina kakor med farmakimi
najemniki na jugu. "V državi
je veliko okrajev, katerih pre-
bivalci so tako revni, da ne mo-
rejo vzdrževati niti šol," pravi
komisija. "Blaginje so prazne
in ljudje so odvisni od državne
in federalne podpore."

Komisija dalje naglašava v svo-
jem poročilu, da je bila njena

Mellonova kompani- ja poseduje monopol

Justični department za- hteva razpust

Washington, D. C. — (FP) —
Mellonova Aluminum Co. of
America, ki ima stoodstotni mo-
nopol nad industrijo aluminija,
je zdaj postala tarča federalne-
ga justičnega departmenta. Ta
jo je obdolžil monopolističnih
tendenc in se zatekel k sodišču
z zahtevo, naj kompanijo raz-
pusti.

Naznanilo, da je bila vložena
tožba, je objavil Homer S. Cum-
mings, tajnik federalnega ju-
stičnega departmenta. Tožba na-
glašuje potrebo preureditve kom-
panijske lastnine, da se tako
zdrobi njena monopolistična
kontrola. Dalje citira akcijo te
kompanije glede navijanja četi,
katere je poglajala navzgor kljub
temu, da izkažuje v zadnjih letih
ogromne profite. Čisti profit v
preteklem letu je znašal \$20,-
866,936, ki je šel v žep visokih
uradnikov te kompanije.

Kompanija ima popolno kont-
rolo nad tržišči aluminija in a
tem je vsaka konkurenca nemo-
goča, to pa je v nasprotju s fe-
deralnimi protitrustnimi zako-
ni. V dobi Hardingove in Cool-
idgeve administracije je fede-
ralna obrtna komisija vodila
preiskavo proti Mellonovi kom-
paniji, ki pa ni ničesar dosegla.
Kompanija je bila oprana, kajti
Andrew W. Mellon, ki kontrolira
to kompanijo, je bil takrat
federalni zakladnik.

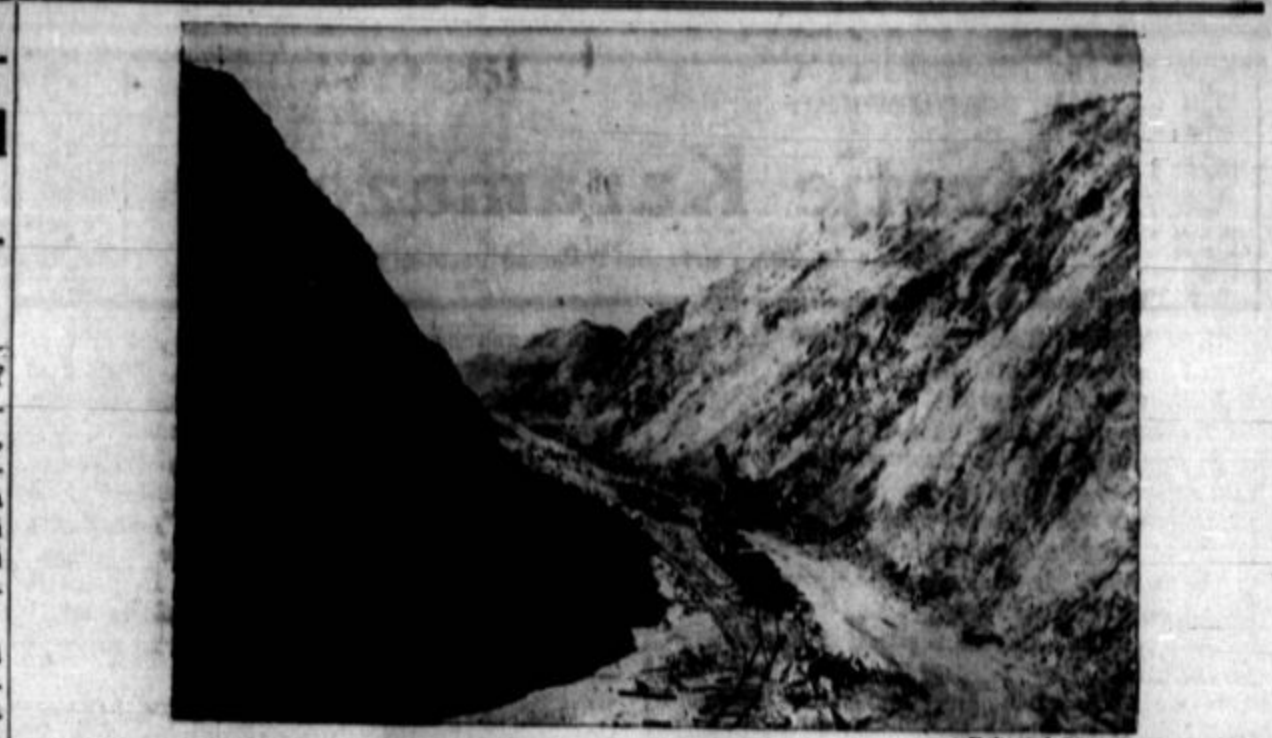
'Kralj' Roberts ima odločilno besedo

To je ponovno pokazal Herndonov slučaj

Washington, D. C. — (FP) —
Ko bodo zgodovinarji opisovali
dobo, v kateri živimo, bodo ne-
dvomno omenjali, da je v tej
dobi vladal dobri "kralj" Ro-
berts, član federalnega vrhov-
nega sodišča, ki igra odločilno
vlogo v razsodbah s petimi proti
štirim glasovom. Zadnji odlok
se nanaša na slučaj zamorca
Angela Herndona.

Težko bi bilo najti slučaj, ki
bi zahteval soglasno razsodbo,
kot je bil slučaj Herndona, mla-
dega delavskega organizatorja,
ki je skušal organizirati enotno
fronto zamorskih in belopoltnih
brezposelnih delavcev v Atlanti,
Ga., da bi ta fronta učinkovito
protestirala proti redukciji re-
liefne podpore. Zaradi tega je
bil Herndon obtožen upora na
podlagi starega državnega za-
kona, spoznan za krivega in ob-
sojen na dvajset let zapora.
Vrhovno sodišče je nedavno raz-
veljavilo obsodbo in to je zaslu-
ga sodnika Roberta, ki se je
pridružil Hughesu, Cardozo,
Brandeis in Stonu.

Sodniki Reynolds, Van De-
vanter, Butler in Sutherland so
vedno na strani reakcije. Ti
nikdar ne omahujejo in v svojih
naloga, da ugotovi dejstva. To
nalogo je izvršila, nima pa no-
benih načrtov glede reševanja
problema. Izhod iz situacije bo
moral najti država s sodelova-
njem federalne vlade.

Slika kaže del velikega kanala, ki ga gradijo v bližini Yume, Ariz.

akcijah so doledni. Oni so pro-
ti delavstvu v vseh slučajih.

Dejstvo, da ena oseba — so-
dnik Roberts — predstavlja mejo
med reakcionarji in progresiv-
ci, ki tvorijo vrhovni tribunal
te dežele, bo zanimalo bodoče
zgodovinarje. Odloki glede Wa-
gnerjevega zakona in drugi so
dokaz velike oblasti vrhovnega
sodišča.

V legalnem smislu imajo be-
sede določen pomen, toda odlo-
ki vrhovnega tribunala kažejo,
da imajo besede več pomenov
in da se lahko tolmačijo na raz-
lične načine. Kaj je resnica in
kaj ni, člani vrhovnega sodišča
niso na jasnem. Reakcija tol-
mači federalno ustavo na svoj
način, progresivci pa na svoj.
Sodnik Roberts se je v zadnjih
slučajih postavil na stran de-
lavstva in njegova beseda je od-
ločilna. Prej je bil v nasprot-
nem taboru. Kje bo jutri, nihče
ne ve.

Unija sovjetskih pisate- ljev izključila trockista

Moskva, 5. maja. — Aleksan-
der Afinogenov in Vladimir
Kiršon, vodilna ruska pisatelja,
sta bila večeraj izključena kot
člani organizacije sovjetskih pi-
sateljev. Oba sta bila zadnje
čase predmet ostrih napadov kot
pristaša Trockijeve grupe med
pisatelji, ki se navdušujejo za
ideje bivšega vodilnega boljšev-
vika.

Kompanija priznala bratovščino ADF

Voditelji unije CIO pro- testirajo

New York. — (FP) — The Con-
solidated Edison Co., močnata
javnopravna korporacija v New
Yorku, je priznala mednarodno
bratovščino električarjev, včla-
njeno v Ameriški delavski fede-
raciji, kot predstavnicu svojih
delavcev pri kolektivnih pogaja-
njih. Zadevno naznanilo, ki go-
vori o sklenitvi pogodbe, ki bo
krila okrog 40,000 delavcev, je
objavil Floyd B. Carlisle, načel-
nik odbora direktorjev.

Unija United Electrical & Ra-
dio Workers of America, Lewi-
sova organizacija, protestira pro-
ti priznanju bratovščine ADF.
Julius Emspak, tajnik prve uni-
je, je že prej zahteval, da kor-
poracija prizna njegovo organi-
zacijo kot predstavnicu vseh de-
lavcev pri kolektivnih pogaja-
njih. Ta je vodila organizato-
rično kampanjo v zadnjih petih
meseh in pravi, da razen nekaj
izjem so vsi delavci člani te or-
ganizacije.

Emspak naglašava v pismu, ka-
tereja je naslovil Carlisle, da je
korporacija kršila Wagnerjev za-
kon, ker je odklonila priznanje
njegovi uniji. Vsi člani bratov-
ščine so se pri glasovanju pred
nekaj tedni izrekli za odcepitev
od ADF in pridružitve k uniji
CIO.

V krajevnem uradu bratovšči-
ne električarjev niso hoteli ko-
mentirati odloka javnonapravne
korporacije, niti niso hoteli po-
vedati, koliko članov ima bratov-
ščina med delavci pri Consoli-
dated Edison Co. Po priznanju
bratovščine ADF je bil sistem
delavske reprezentacije, kom-
panijska unija, odpravljen.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

ekonomskega poloma. Sedanji
odborniki so delovali na vse na-
čine za koristi jednote. Nikar
ne posnemajmo kapitalistov, ki
mečejo stare in izkušene delav-
ce na cesto. Ohranimo jednoti u-
gled in njeno moč ter vpliv s
tem, da priznamo delo naših od-
bornikov. Pomnite, da jednoti
pretijo razni sovražniki, ki jo
bi radi spravili pod svojo haljo,
ker se zavedajo, da je velika in
močna na članstvu in premože-
nju. S tem seveda ne mislim de-
lati reklame temu ali onemu.
Moj namen je le, da ostane jed-
nota močna in v dobrih rokah,
kajti časi so resni. Stari, izku-
šeni delavci pri jednoti vedo naj-
bolje, kako je treba delo vršiti,
medtem ko se bi novi morali še
le učiti. Toda ta šola nas bi mor-
da mnogo stala, ako ne bomo
previdni. Previdnost je vselej na
mestu. Zato naj bo delegacija
tudi glede tega vprašanja pre-
vidna. Matija Pogorelec.

Predkonvenčne aktivnosti

Cleveland, O. — Sedaj smo ze-
lo zaposleni s predkonvenčnimi
pripravi. In konvencija je res
še pred durmi! Vseh devet od-
borov, v katerih so reprezentira-
na vsa društva clevelandске fe-
deracije SNPJ, je na delu. V fe-
deraciji je 24 društev. Pretežna
večina ima točne in agilne za-
stopnike, ki se redno udeležijo
sej in vršijo svoje naloge. Seve-
da je par zastopnikov, ki se le
malokdaj udeležijo sej in se ne
zanimajo za nobeno stvar, tako
je tudi nekaj delegatov, ki spa-
dajo med zadnje.

Odbor za preskrbo stanovanj
se trudi, da ustreže delegatom,
odbornikom in gostom kolikor
najbolj more, tako da bodo za-
dovoljni s postrežbo. Odbor je
poslal vsem delegatom, delega-
tinjam in gl. odbornikom vpra-
šalne pole, da odgovorijo čim
prej, kar bo pomagalo odboru,
da svoje delo točno izvrši.

Druga predkonvenčna aktiv-
nost je kampanja za pridobiva-
nje novih članov v obo oddelka.
Upam, da so vsa društva cleve-
landska društva aktivna v tej
kampanji ter da bo rezultat u-
spešen. Na delo, bratje in se-

stre, s ponosom! Vem, da to de-
lo ni lahko, vendar pa se z do-
bro voljo in trudom lahko ve-
liko doseže. Treba je, da se za-
vzamemo vsi, ne samo par čla-
nov.

Naprej v agitaciji za nove čla-
ne! Konvencija je tu in mi mo-
ramo pokazati sad našega dela!
Anton Jankovich, 147.

Skupna zabava
Verona, Pa. — V soboto, dne
8. maja, se bo vršila velika doma-
ča zabava, katero priredijo vse
lokalne slovanske skupine v Na-
rodnem domu na Archer st. ob 8.
zvečer. Za ples bo igral Kukovi-
chev trio vesele polke in ljubke
valčke ter ameriške komade. Va-
bljeni ste vsi, da se udeležite in
z nami zabavate!
Odbor.

Girardi
Znani dunajski igralec Alek-
sander Girardi je bil nekoč po-
vabljen k igralci Schrattovi, pri-
jatelji Franca Jožefa. Ko sta se
najbolj vneto pogovarjala, je pri-
šel cesar. Girardi je ves v zadre-
gi utihnil in ni mogel izpregovo-
riti niti besede. Tedaj se je Franc
Jožef obrnil k njemu:

"Hm, to je pa res čudno. Ta-
ko slaven igralec ste in na odru,
ste tako zgornji, tu vam je pa
beseda kar zastala."

Pa je odvrnil Girardi:
"Radoveden sem, kako bi se
šele vi vedli, ko bi sedeli skupaj
s cesarjem."

Profesor
Profesor je prišel obiskat svo-
jega prijatelja. Ko se je hotel
posloviti, je videl, da lije kar v
potokih. Zaradi pozne ure mu je
rekel prijatelj:

"Kar pri nas boste prenočili,
dragi profesor. Vsaj mokri ne
boste."

Profesor se je po dolgem obo-
tavljanju vdal.
Ko so že vsi davno legli k po-
čitku, je pozvonil zvonec v hiš-
nih vratih. Gospodar je nejevo-
ljen vstal in odprl.

In kdo je stal pred vrati?
Profesor. Ves premočen je bil,
pod pazduho pa je nosil majhen
zavitek.

"Oprostite mi, da vas motim,"
je rekel. "Samo po nočno sra-
co sem šel domov."

Ruski kmetje in kmetice na kolektivni kmetiji v bližini Stalingrada se urijo v gozbi.

Vojak španske ljudske armade poleg izstreka, ki je priletel v Madrid. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil projektil izdelan v Nemčiji.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s epilogom—Poslovenil Vladimir Levstik

"Kak zločin? Kakšemu morilcu? Kaj govoriš?" Aljoša je stal kakor vkopan in tudi Rakitin se je bil ustavil.

"Kakšemu? Kakor da ne veš! Stavim, da si že sam mislil na to. Res, veš kaj, to je zanimivo. Čuj, Aljoša, ki govoriš zmerom resnico, čeprav sešede vselej med dva stola: ali si mislil na to ali nisi, povej!"

"Misliš sem," je tiho odvrnil Aljoša. Se Rakitinu je postalo tesno.

"Kaj praviš? Mar si res tudi ti že mislil?" je vzkliknil.

"Jaz ... mislil baš nisem," je zamrmral Aljoša, "a ko si jel zdajle ti tako čudno govoriti o tem, se mi je kar zazdelo, da sem sam mislil na to."

"Vidiš — in kako si to jasno izrazil! Vidiš? Danes, ko si gledal papana in brata Mitjenko, si pomislil na zločin? Tedaj se vendar ne motiš?"

"A počakaj, počakaj," mu je Aljoša razburjeno segel v besedo, "po čem pa vidiš vse to? ... Zakaj te to tako zanima, povej mi najprej to."

"To sta dve ločeni vprašanji, a naravni sta obe. Odgovorim ti na vsako posebej. Po čem vidiš? Ničesar bi ti ne mogel videti, da nisem danes mahoma spoznal Dmitrija Fjodoroviča, tvojega brata, vsega od glave do pete, kar iznenada, prav takega, kakršen je. Po eni sami črti sem ga namah vsega izpregledal. Vsi ti poštenji, a strastni ljudje imajo črto, ki je ne smeš prestopiti. Če jo prestopiš — je zmožen, da tudi papana z nožem sune. A papa je pijan in neobznan samopašnik, nikoli in v ničemer še ni poznal mere — oba se bosta izpozabila in — pluski! bosta oba v jarku ..."

"Ne, Miša, ne, če je samo to, tedaj si mi vrnil pogum. Do tega ne bo prišlo."

"A zakaj ves trepeteš? Ali veš, za kaj gre? Naj bo vaš Mitjenka še tak poštenjak (neumen je, a pošten), toda obenem je — hotiljivec —. To, vidiš, mu je usojeno, v tem je vse njegovo notranje bistvo. Podedoval je od očeta njegovo podlo hotljivost. In tebi, Aljoša, tebi se samo čudim: kako moreš biti tak devičnik? Saj si tudi ti Karamazov! V vaši rodbini ima vendar hotljivost značaj kroničnega vnetja. A vidiš, ti trije hotiljivi zdaj oprezajo drug za drugim ... z nožem v škornjici. Trije so trčili z glavami — in kdo ve, nemara da boš ti četrti."

"Varaš se zastran te ženske. Dmitrij jo ... prezira," je z nekakšnim trepetom rekel Aljoša.

"Grušnjak! Ne, brat, ne prezira je. Če je svojo nevesto zaradi nje očitno pustil na cedilu, tedaj je ne prezira. Tu ... tu, brat, je nekaj, česar ti zdaj ne moreš razumeti. Tu se človek zaljubi v kako lepoto, v žensko telo ali celo samo v kak del ženskega telesa — samo hotiljivec more to razumeti, pa bo dal zanjo svoje lastne otroke, prodal bo očeta in mater, Rusijo in domovino; čeprav poštenjak, bo šel in bo kral; čeprav krotak, bo zaklal človeka, čeprav zvest, bo postal izdajalec. Puškin, pevec ženskih nožic, je nožice v stihih opeval; drugi jih ne opevajo, a gledati nanje ne morejo, ne da bi jih grabil krč. Toda saj ne gre samo za nožice ... Tu, brat, mi zaničevanje ne pomore, če bi tudi res preziral Grušnjak. Prezira jo, nu, da, toda odtrgati se ne more."

"Razumem to," je zdajci ušlo Aljoši.

"Res? Saj menda res razumeš, ko si tako mahoma bleknil, da razumeš," je škodoželjno rekel Rakitin. "Kar iznenada si bleknil, ušlo ti je. Priznanje je tem bolj dragoceno: predmet ti je po tem takem že znan. Premišljeval si že o tem — o hotljivosti! Oh, ti devičnik! Ti, Aljoša, si ponižen človek, svetnik si, saj priznam, a si tudi tihoda in vrag si ga vedi, kaj si že premišljeval, vrag si ga vedi, kaj

ti je že znano! Devičnik si, pa si prehodil že take globine, že davno te opazujem. Tudi ti si Karamazov ves, kolikor te je — rod in sorta po tem takem vendarle nekaj pomenita. Po očetu si hotiljivec, po materi ubogi na duhu. Zakaj trepeteš? Ali ne govorim resnice? Veš kaj: Grušnjaka me je prosila, češ, 'pripelji ga (namreč tebe), da potegnem haljo z njega.' In še kako je prosila: pripelji ga, in pripelji ga! Tako da sem se samo vpraševal: le zakaj jo neki tolikanj zanima? Veš, prav za prav je tudi ona neobičajna ženska!"

"Pozdravi in reči, da me ne bo," se je krivo nasmehnil Aljoša. "Končaj tisto, kar si začel, potlej ti povem jaz svojo misel."

"Kaj bi tu končaval, saj je vse jasno. Vse to je stara muzika, brat. Če se celo v tebi skriva hotiljivec, kaj je potlej s tvojim rodnim bratom Ivanom? Saj je tudi on Karamazov. Vse vaše karamazovski vprašanje je v tem: hotiljivi ste, lakomniki in verski zanesenjaki! Tvoj brat Ivan ti zdaj objavlja bogoslovne članke, če, doslej še za šalo, iz kaj vem kakega neznanega preumnega razloga, čeprav je ateist, in sam priznava to svojo podlost — in vendar sam leze vanjo! Poslušaj dalje: Mitjenki zdaj preseka pot vaš smešni starac — oče. Zakaj ta je mahoma kar ponorel za Grušnjako, sila se mu pocedi, če jo je pogledal. Samo zaradi nje je pravkar napravil v celici tak skandal, zato, ker se je Mišov predznanil imenovati jo bitje slabega vedenja. Zaljubljen se je huje od mačka. Preje mu je ona tu samo v nekaj njegovih temnih in beznikih poslih za plačo služila, a zdaj se je mahoma spomnil in izpregledal, ostrmel je in silil vanjo s ponudbami, to se ve, da s poštenimi ne. Nu, in tako sta trčila na tej poti, papa in sinko. Grušnjaka pa ne odneha ne temu ne onemu, krotoviči se še in ju draži ter opreza, kateri je ugodnejši zanjo, za kaj papa, čeprav ga lahko obereš za veliko denarja, se vendarle ne ženi s takim namenom, ampak bi utegnil postati proti koncu kar pravi jud in si zavezati možniček. V takem primeru ima tudi Mitjenka svojo ceno: denarja nima, a zato je zmožen, da se oženi. Da, zmožen je! Nevesto bo pustil, krasotico brez primere, Katarino Ivanovno, ki je bogata, plemenitega rodu in polkovnikova hči, in se bo oženil z Grušnjako, bivšo vzdrževanko starega trgovčiča, razuzdanega kmetavza in mestnega načelnika Samsonova. Iz vsega tega res lahko nastane kriminalen spopad. Prav tega pa čaka tvoj brat Ivan, zanj bo to kakor nalašč: Katarino Ivanovno bo dobil, ki hrepeni po njej, in njenih šestdeset tisoč dote bo spravil. Za majhnega človeka in siromaka, kakor je on, je to prav zapeljiv začetak. In pomni: ne samo da Mitje s tem ne bo užil, ampak do groba mu bo hvalen za to. Saj vendar z gotovostjo vem, da je Mitjenka sam še minuli teden, ko je v krčmi pijančeval s cigankami, glasno kričal, da je nevreden svoje neveste Katjenke a brat Ivan da je vreden. In Katarina Ivanovna sama, kakopak, na koncu koncev ne bo odbila takega mamljivca, kakor je Ivan Fjodorovič; saj že zdaj omahuje med njima dvema. In s čim vas je neki ta Ivan ves tako premetil, da ga vsi obožavate? On se vam pa smeje, češ: sekira mi je pala v med pa se sladkam na vaše troške."

"Od kod veš vse to? Zakaj govoriš s tako gotovostjo?" je zdajci rezko vprašal Aljoša in obraz se mu je zmrčil.

"Zakaj pa ti zdaj vprašuješ in se že naprej bojiš mojega odgovora? To kaže, da sam priznavam, da sem govoril resnico."

"Ti Ivana ne maraš. Ivan se ne bo polakomnil denarja."

(Dalje prihodnjič.)

zmetali šolske knjige za peč in pobegnili na cesto. Ah, zdaj so sedem dni počitnice; pojdemo se rajši igrati!

Na vsa pota in ceste od vojašnice do škofovih njiv, kozolca in kapelice, do Kamnarja, po vsem predmestju smo začrtali rise z nižjo, visoko šolo, peklom in z nebesi. S trudom in že ves vpehan si pribiral svoj kamen po tesnih šolah že prav do cilja — jezasa! — pa si stopil s prevelikim škarpom na ris. Marš nazaj, v prvi razred. Po njivah so z loparji bili "klinc" (svinjko) ter šteli, šteli do petdeset, sto. — Glavna igra na cesti pa je bilo nikanje. Bili so tiči, ki so frknili na dolg korak daleč v luknjico, ki ni bila širša od krogljice same. Frnikole so bile iz gline, rdeče, sinje, bele iz kamna, šarene iz stekla, iz avinca, železa; po sorti pa smo igrali z grahki, z ščinkami, z jajčki in krogli. Med najboljšimi, ki jih je pripravljal vedno polne žepce cajgar-skih, vedno prekratkih svojih hlač, je bil Muren (pesnik Aleksandrov). Bil je tudi največji med nami. Kadar ni z nami nikal, ali "fucal" za "štolce" (peresa) ali "tuze" (gumbe), je pritiskal meh na koru. Če je kdo vse izgubil in potem jokaj, je segel v žep in mu smehljaje se vrnil ves plen.

Veliki četrtek. Zvonovi so utihnili, šli so v Rim. Po predmetstvu pa so ropotale raglje in klepete. Opoldne smo se že potili ob uporni raglji vseh ragelj v zvorniku. To so vam bili slavni, znameniti popoldnevi! Cerkvene klopi, ki so jih bili zavlekli zaradi božjega groba v ozadje, pod kor, so bile torišče prav kani-balskega razgrajanja. Čim je pred oltarjem na trikotu ugasnila poslednja sveča in smo jedva zasulili udarec s šibo, je že za-presketalo, zajčalo, udarilo, zagrmelo in zabobnelo; tudi po klo-neh in vratih, kakor na sodni dan. Boga smo strahili! V neprodorni oblak prahu se je zakadil cerkvenik ter nas divjake nagnal iz božjega hrama.

Veliki petek. Če se popoldne ob treh ni vse srenja topila v sol-zah, so dejali, da je pridigar za-nik. Zvečer smo že pritrjevali gobe na žico; za poskušnjo smo jih vžigali. Ali se še spomniš, France, kako se je jelo iz tvoje suknje kaditi in smrdeti, prav ondi, v gneči pred svetim božjim grobom, ker si vtaknil gobo, ki si jo bil premalo opljuval, v žep? Ah jej, in še novo obleko si imel!

Na veliko soboto smo bili že pred sedmo pri ognju pred cerkvenimi vrati. Cerkvenik je zno-sil iz zakristije polomljene u-metne cvetlice, šopke, voščene kipe, pooljen bombaž ter vse pometal na goreči kup. Po moli-tvah smo se lovili po hišah z bla-goslovljenimi gobami, ker je vsak prvi dobil za njo krajcar ali dva.

Za procesijo popoldne se je kar trlo ljudi. Zvonikljanje, koračni-ce vojaške godbe. Veliki zvon je rjovel, kakor lev. "Aleluja!" je zapel župnik Malenček z mogočnim glasom. "Aleluja!" so sve-čano odgovorili s kora. "Alelu-ja!" je svedenik zdajci za terco povzdignil svoj glas. Zadozele so fanfare. Med bučanjem orgel je pesem zmagovalja zatrepala po vsem hramu, se odbijala od svet-lih stebrov, a srebrnih piščali in zavalovila mimo zlatih astranskih oltarjev, da se je med zvenen-jem šip napolnile upokojila v ku-poli pod nebom. Zveličar je vstal iz groba! Oslepljeni od sijaja sil-ne luči so rimski stražarji popa-dali na tla; zgrudili so se v prah pred Njim, ki je stri sponne zmot in nevere, razsvetlil temo, pre-magal smrt.

Zaslutili smo veličino žrtve; srca so nam utripala hitreje. Drugi dan pa so se nam megleni obrisi nadzemnega dogajanja — ob poticah in gnjati razblinili v nič. In v terek smo že morali v tesno kletko, v šolo, v vsakdan-jost.

Ant. Adamič.

Srečni mladenič

Mladenič je obljubil svoji de-klici, da ji pošlje za god toliko vrtnic, kolikor ji prisoja let. Cvetličar je pa bil njegov dobi-ri znanec in je pridaj šopku še de-set vrtnic. Mladenič še danes ne-ve, zakaj ga je deklica pustila.

Ali ste naročili na dnev-nik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

HUMOR

Če je človek predobro volje

Tone Frnikula pride natrkan domov.

Prileze v svojo sobo.

Umije se in zlije vodo skozi okno.

Zunaj nekdo zatuli.

Frnikula pogleda skozi okno.

Možak, ki ga je polil beani:

"Hudiča, takšna predznost.

Kje je policija? Kaj vam le pri-de na misel?"

Frnikula pogleda ves zmeden skledo, pogleda moža pod ok-nom, pogleda spet skledo, po-tem pa zavzleja:

"Slišite — kako ste pa prišli vendar v mojo skledo?"

Tudi Pepe Trobenta ni nič boljši.

Pogosto se ga nabere, da po-tem ne ve, kod hodi. Zadnjič je ves večer popival, ko pa je ko-rakal skozi Zvezdo, mu je izne-nada prišlo slabo. Ko je olajšal svoj želodec, mu je šele nekoliko odleglo.

Takrat se je tudi začel šele ne-koliko trezniti. Pred seboj na tleh je videl celo morje dobrot in sredi njih je iznenada opazil majhnega psa, ki je vso nesna-go ovohaval.

Pa je dejal Pepe Trobenta za-čuden sam pri sebi:

"Kje sem bil, vem. — Kje sem jedel zelje, vem. — Kje sem je-del solato, tudi vem. — Kje so mi dali klobaso, tudi vem — kje

Starokrajjska semena

od tvrde SEVER, LJUBLJANA.

SALATA, Brazilska poletna SALATA, Orjaški biser, ledenka SALATA, fina z rudečimi pikami SALATA, trdoglavka rujavo pegasta SALATA, takozvana zimaka vtrajna SALATA, visoka krhka, štrucarica RADIČ za SALATO, fin rudečkast RADIČ za SALATO, visok zeleni ENDIVJA, širokolistna rumena ENDIVJA, kasna široka zelena MOTOVILEC, (repinčel) domači KUMARE, posebej dolge zelene KUMARE, fina domača vrsta GRAH, voliki ušiten v stročju FIŽOL, nizek zelen brez niti FIŽOL, visok zelen brez niti PESA, poletna okrogla rudača REPA, strniščna bela zimaka PETERSILJ, gladki s korenem REDKVICE, fina rudača okroglasta REDKEV, velika črna zimaka ROŽMARIN, navadni dišeči MAJERON, sladki dišeči

CENA teh semen je 12c paket.

Lahko kar izrežete ta oglas; podrtate semena ali blago, katero želite, ga nam pošljete z Money odrom in naročilo bomo točno odposlali.

Bahovec 'Planinka'

ZDRAVILNI ČAJ

direktno iz Ljubljane.

"Planinka" je sve-tovalno slavno zdravil-vo za kri, ledode, le-dvice, jetra, šolč, čre-va ter še posebno za ženske bolezni.

Mi smo edini za-stopniki v Ameriki, zato pravo Planinko dobite le pri nas.

Pazite na zaščiten znak in ime "BAHOVEC" na vsaki škatli. Stalna cena je \$1.00 škatlja, 3 šk. \$2.90.

(Če plačate manj, ne dobite pravega Planinka čaja.)

Pri nas dobite še tudi sledeče pri-stno starokrajjsko blago: ŠVEDSKE, HOFFMANOVE, in MARIA-CEL KAPLICE, FIŽOL "CIPRO", PRO-SENO KAŠO, AJDOVO in KORUŽNO MOKO, JESPRENJI, SUHE GOBE, ŠPANSKI ŽEFAN, MUŠKOPLET, LORBER JAGODE, OGERSKO PA-PRIKO, LIPOVO CVETJE, KAMELI-CE, ŽAJBELJE, ENCIJAN, PLJUČNIK, ŽAJBELJ, itd.

— Pišite po brezplačni cenik. —

STEVE MOHORKO CO

704 So. 2nd St.—Milwaukee, Wis.

sem pa požrl tega prekletega psa, pa res ne vem."

V vagonu

Počasi se ziblje kamničan pro-ti Ljubljani. V vagonu drugega razreda dremlje gospod. Na prvi postaji stopi v oddelek nekdo drug, ki ima s seboj precejšen zaboj. Sede, zaboj pa položi v mrežo nad dremajočim gospo-dom.

Izenada pa začne z zaboja ne-kaj kapljati. Slučaj nanese, da padajo kapljice dremajočemu gos-podu na usta. Na pol v sanjah se gospod blaženo nasmehlja, obližne se in šepne:

"Vino, kaj ne?"

Njegov sosed pa žalostno kima:

"Obžalujem — pes."

Prepozno

"Zakaj imaš vozni na roko?"

"Da ne pozabim, da sem vpisal pri trezni mladini ..."

"Saj si vendar pravkar k kozarček konjaka!"

"Da, da ... žal opazim, v vselej šele takrat, ko si v cem obrišem usta."

ŽENSKA DOBI DELO

Za hišna dela se sprejme letna ženska, plača po dogo-voru na 182 E. Lincoln Ave., Mil-kee, Wisconsin.

— (Adv.)

Od leve proti desni: D. W. Smith, J. W. Madden in Edwin S. Smith, člani federalnega delav-skega združenja.

— Federated Pictures.

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

— (Adv.)

Šentpeter

Ti France, Karel, Rudi in dru-gi, ki nam vsem zahajajoče, to-nebeč sonce še vedno, toda ah, že vabeče ožarja lice — ali se še spominjate onih tako hitro minu-lih, srečnih dni, naše prve zarje, ko je za cerkvijo še valovilo zla-to polje? Kajpak se. Čim smo se nasproti cukrarne okopali v kal-ni Ljubljani, smo se boddili: "Zadnji pokrit, koleček v glavo zabiti". Ali pa: "Zadnji oblečen, za ušesa vlečen", tako nekako se mi zdi. Uj, kako smo s capami pod pazduho bežali pred "mes-cem" ali "polipom", ki ga je že oddalec izdajal medeninat, ble-steč krajec pod brado. Najbolj smo se bali "Prešičeve glave", stražnika z debelo betico, ki je te tudi zapisal, če si smrkavec ka-dil cigareto.

Sezidali so bolnico, mi pa smo že hodili v šolo. Kako hude in dolge zime smo takrat imeli! Ljubljanka, polna rac in gosi, je vsa zamrznila, prek in prek. Po drvarnicah smo tesali — polence-ke za drsalke. Po eni nogi smo zna-li, da nič takega. Vseposod smo napravili dolge drsalice, da so možje omahovale kleli, ženske pa so cepale po tleh.

Prvi večji pretep onstran "šarange" ali mitnice je bil uvod v predpust. Ob nedeljah so se sva-tovalci vozovi komaj razvrstili pred cerkvijo. Vsi v črnih oble-kah, s cigarami za ušesi, v svili s "petelinčki" na glavah. Har-monike.

Tiščali smo nosove na šipe in gledali in poslušali. Potem vso not petje, cviljenje, vpitje, ne-razločni vzkliki in klici.

O pustu so bile zrele neveste, o postu pa preste. Tudi danda-ne so. Za-kašnatim, sivim ane-gom ob prisojni strani cerkve je pritiskala zelena trata z že cve-točimi marjeticami. Sredi porta smo norčki jakali in izpraševali po vsem Gradu, kje žagajo ba-bo. Jug je zatulil v dimnikvi.

Z drhtečimi arci smo pričako-vali skrivnostno veliko noč — in počitnice. Očitnih znamenj je bilo že obilo. Ob nedeljah, še pred krščanskim naukom so prepevale pobožne žene turobne pesmi pod postajami križevca pota. Z vi-joličasto kopreno so zastrižli tudi okna. Popoldne so romale trume k božjemu grobu v Štepanjo vas. Gostilne so bile polne. Pred cer-kvijo pa so se razvrstili fantje v dolgih dvoredih pred jersbi-ardeč